

Antonín Chmelík

P ř í l o h a B r a d l e c k é h o l i s t u

S realistickými kresbami Antonína Chmelíka se na stránkách Bradleckých listů setkáváte od prvopočátku. S laskavým svolením jeho manželky, paní Miroslavy Chmelíkové, jimi doprovázím články týkající se historie Lhoty a jejího okolí. Z jeho kreseb na nás dýchá vůně starých roubených chalup, chlad tajemných hradů, svěžest přírodních scenérií a zákoutí našeho kraje, který tak miloval.

Antonín Chmelík se narodil ve Žďáru u Kumburku 5. února 1924. Jako malý chlapec viděl na Žďáru J.J. Fučíka při sběru podkladů pro Historický místopis. A. Chmelík později vzpomínal na chvíli, kdy tuto knihu poprvé otevřel: "Ve třinácti letech se mi dostala do rukou kniha *Historický místopis částí bývalého panství milíčevského a radim-peckovského v okrese lomnickém*, jejímž autorem byl Josef Jan Fučík, správce školy ve Lhotě Bradlecké. V textu této knihy jsem našel řadu fotografií roubených chalup z obcí Cidliny, Kyjů, Plouznice, Syřenova, Žďáru u Kumburku a dalších. Svou náplní mne kniha již tenkrát upoutala natolik, že jsem začal přemýšlet o tom, nakreslit si všechna dřevěná stavení u nás v obci. Protože jsem od dětství rád kreslil, pustil jsem se do této práce, ale brzo jsem toho nechal. Výsledek mne neuspokojil, zůstalo jenom u přání..." Talent, entuziasmus a láska ke kreslení nestačily dospívajícímu chlapci k dokončení náročného úkolu. Ze vzniklých kreseb mu v r. 1940 otiskl časopis *Mladý hlasatel* syřenovskou chalupu čp. 43 a povídku "Zbečnické chleby". Možná si již tehdy mladý Antonín Chmelík slíbil, že kolekci chalup jednou dokončí. Vztah k rodnému kraji však tento první dotek s uměleckým světem jen umocnil – stejně tak jako léta okupace, kdy nádherné rozhledy ze Žďáru do České kotliny halila černá mlha pomyšlení, že česká není.

A. Chmelík se vyučil knihařem a v této profesi pracoval od r. 1939, r. 1950 se stal modelářem plastických map v Geoplanu Nová Paka a od r. 1954 působil jako kreslič map v Kartografii Praha. Velká část volného času i vydělaných peněz však padla na kreslení. R. 1945 se stal knihovníkem na Žďáru. R. 1949 se s jeho dílem seznámil archivář Pražského hradu Jan Morávek a akademik Zdeněk Wirth, kteří podpořili Chmelíka v jeho přesvědčení o důležitosti dokumentace lidových staveb v regionu Lomnicka. V letech 1956-58 navštěvoval při zaměstnání večerní kursy krajinářského kreslení a malby a v letech 1958-60 Výtvarnou večerní školu pro pracující. R. 1957 začal systematicky kreslit

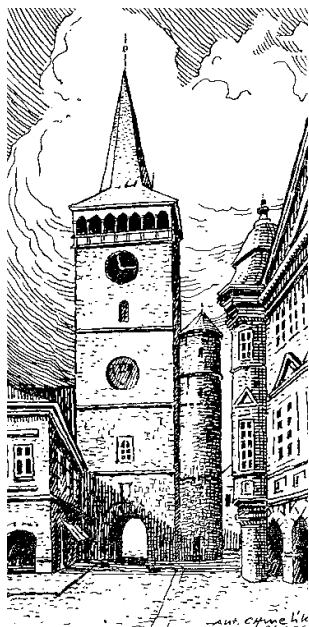
Antonín Chmelík (5.2.1924 - 29.5.1995)

chalupy syřenovského katastru (obce Syřenov, Újezdec, Žďár), kterých bylo nakonec 120. V roce 1963 soubor 50 kreseb z Bradlecké Lhoty obohatil naši kroniku a v letech 1965-69 se podobné cti dostalo kronice z Nové Vsi. Začátkem 70. let zdokumentoval 20 lidových staveb

Lomnicka pro Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV v Praze. Pro Městské muzeum v Lomnici vytvořil v letech 1975-78 kopie (11 listů) vzácných rukopisů Lomnického kancionálu, jehož originál je uložen v pražské Univerzitní knihovně. Výčet jeho prací by byl ještě dlouhý, a tak si připomeňme alespoň kresby lomnického náměstí, krajin, hradů a zámků Českého ráje, ilustrace článků o Troskách ve Zpravodaji Šrámkovy Sobotky, ilustrace zpěvníku Josefa Krčka... Kdo z Vás navštívil poslední výstavu děl

Rodná chalupa ve Žďáru u Kumburku (1974)

Za malíře nejlépe mluví jeho práce. My se v rozsahu přílohy můžeme pokusit pouze o letmý dotyk s ní. Přesto tak učiníme a alespoň v několika kresbách se ponoříme do nenapodobitelné atmosféry našeho kraje.

*Nahoře: Valdická brána v Jičíně, 1976
Vpravo: Humprecht, 1953
Dole: Kost, 1944*

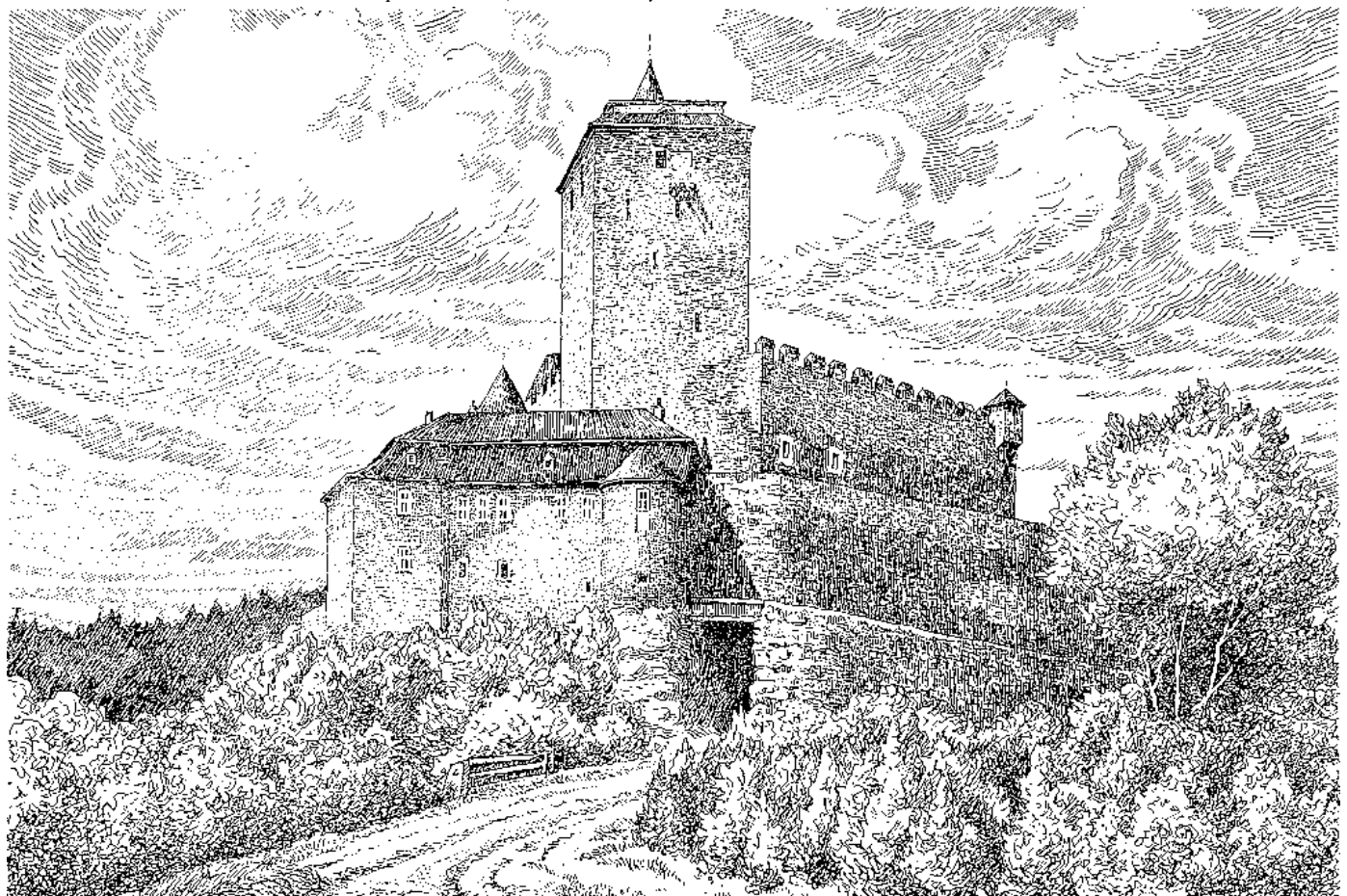
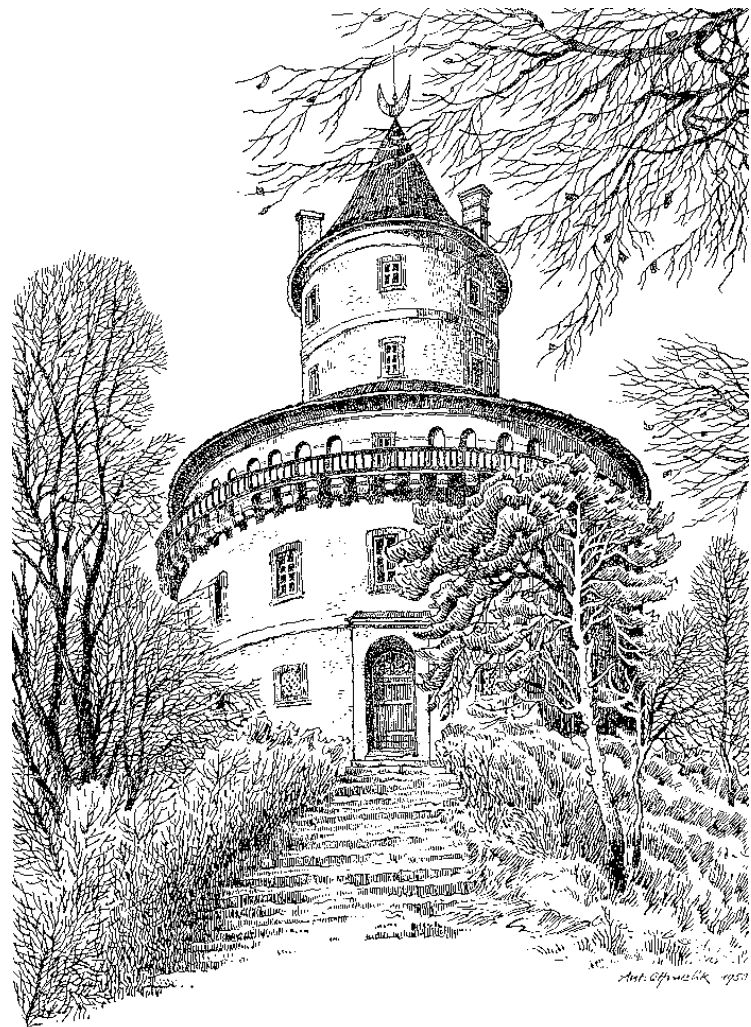
A. Chmelík v lomnickém muzeu, jistě si udělal obrázek o jeho uměleckém záběru sám.

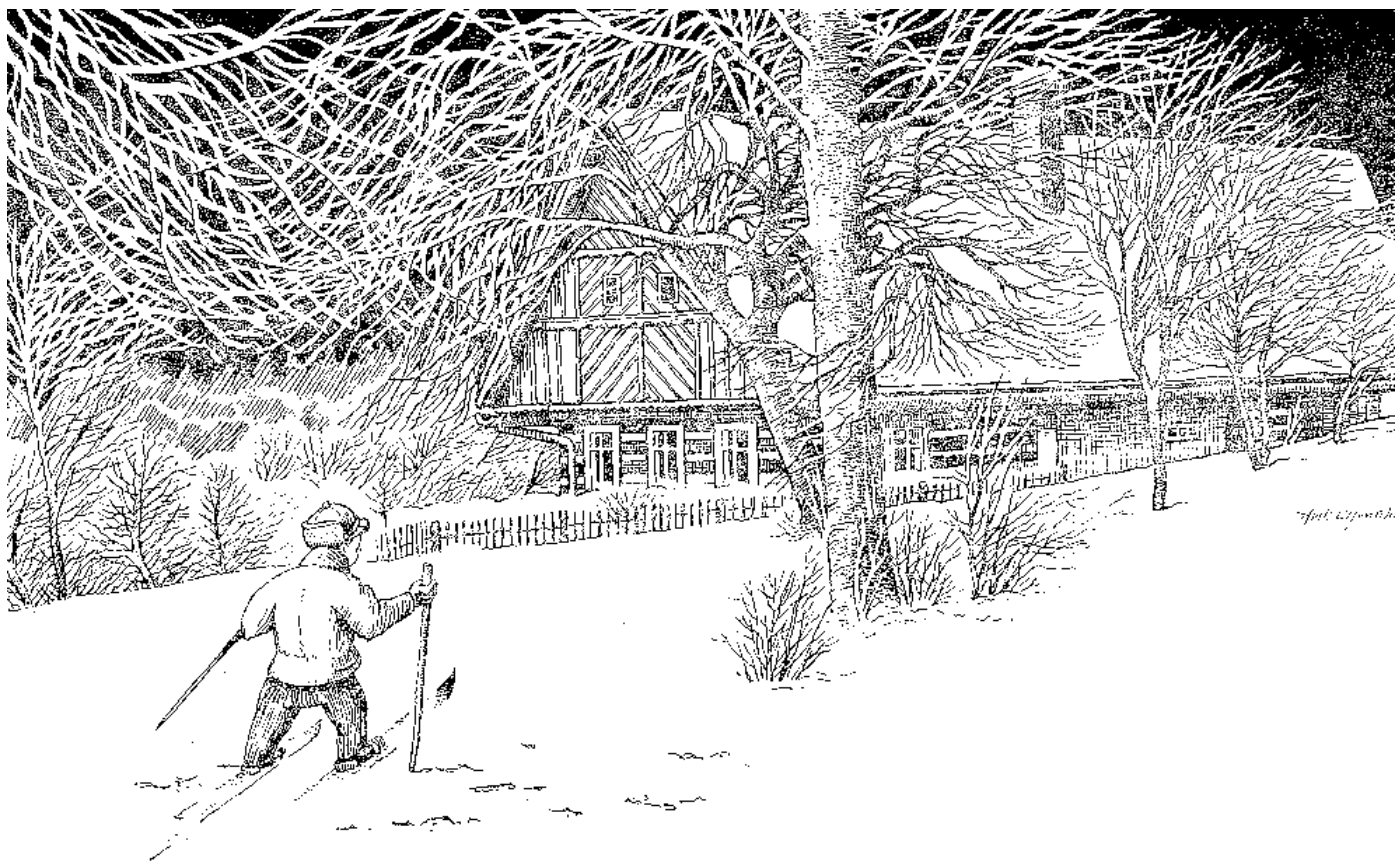
Kromě lomnického muzea (kde vystavoval mnohokrát) se Chmelíkovy výstavy dočkaly i např. Semily, Nová Ves, Železnice či Staré hrady. Bradlečká Lhota má v tomto směru zatím dluh.

Vztah k rodnému kraji se u A. Chmelíka neprojevoval jen ve výtvarných dílech. O tom svědčí i sbírka pomístních jmen ve vsích Lomnicka (1947) či jeho přednáška Historie a přítomnost městečka Železnice (1966). Málokdo také znal tolik pověstí a pověr jako on. Ty o Bradleci zapsal i do naší kroniky.

Antonín Chmelík zemřel 29. května 1995. Prostřednictvím jeho kreseb si s ním však můžeme povídat dále. Řeč by jistě byla o podkrkonošských chaloupkách, kraji, ve kterém žijeme, jeho krásách a proměnách.

(Pramen: Miroslav Ivanov, Katalog k výstavě "Antonín Chmelík – obrazy a kresby z rodného kraje" pořádané od 1. do 29. července 1979 v Městském muzeu v Lomnici nad Popelkou, 1979)

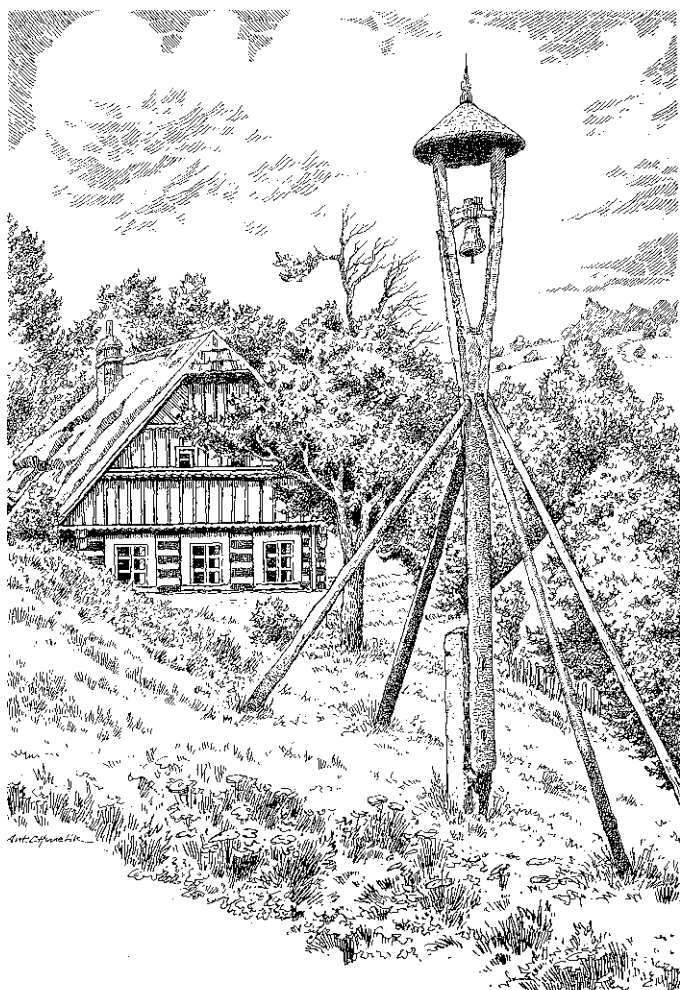

Chalupa čp.6 (byla vystavěna roku 1739), Žďár u Kumburku,, kresba z r. 1976

Chalupa čp. 24 v Chlumu, 1944

Chalupa se zvonící v Ústí u Staré Paky, 1943

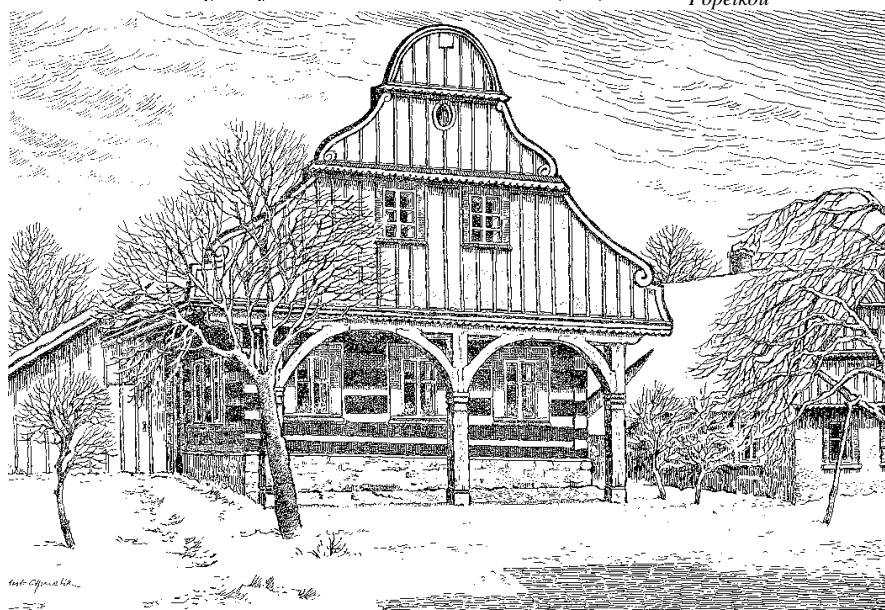
LOMNICE NAD POPELKOU

Dřevěné domy na náměstí
(stály na místě dnešní
samoobsluhy)

Vlevo: Znak Lomnice nad
Popelkou

Chalupa čp. 263

Palackého ulice (čp. 177,
176, 19, 20, 174, 172).
Kresleno podle obrazu z r.
1900.